K. ČAPEK
T. BERNARD
F. HOVEYDA
IUN BING
I. VARȘAVSKI
B. BRĂNIȘTEANU
M. CÎRLOANȚĂ
B. MIRCEA

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

353

353

K. ČAPEK

T. BERNARD

IUN BING

B. BRĂNIȘTEANU

M. CÎRLOANȚĂ

F. HOVEYDA

B. MIRCEA

I. VARȘAVSKI

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta: CORNELIU BÎRSANU
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Laudă piticelor albe

Departe de a fi un lucru facil, **genul scurt** poate constitui o probă a maturității artistice. Scriu aberant „genul scurt" în mod voluntar, fiindcă în el încap toate genurile clasice într-un stadiu de stație-pilot a formei în stare născîndă.

Substanța din care sînt alcătuite operele genului scurt este, ca în cazul piticelor albe, hiperdensă. Într-un degetar încap tone de materie.

A excelat în aceste înșelătoare miniaturi explozive Cehov, admirabil stilist, dar la care ideile au o structurare atît de cristalină încît — caz, cred, unic în literatură — cuvintele își pierd tirania lor specifică, devenind docile la traducerea în alte limbi. Maiakovski, cu metoda lui de extragere a radiului, a fost și el, barem teoretic, adept al artei esențiale.

Ion Barbu, poetul-matematician prin excelență, proclamă, la noi, criteriul densității maxime: „Poezia leneșe se întovărășește cu o tehnică rudimentară ori barbar însușită. Nu există versificație spontană... «Faire difficilement des vers faciles» n-a însemnat niciodată a ticlui versuri ușor digerabile, ci rara aventură a unui vers într-adevăr esențial".

La rîndul său, marele argentinian Jorge Luis Borges consideră, în prologul **Ficțiunilor** sale, că „dezvoltarea în cinci sute de pagini a unei idei a cărei perfectă expunere orală ia cîteva minute constituie un delir laborios și sărăcitor".

În acest număr al colecției vom publica deci o serie de schițe și de micropovestiri s.-f., variate atît prin naționalitatea autorilor, cît și prin viziunea și timbrul lor, convinși că explorăm astfel o zonă frontală a science-fiction-ului.

a. r.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XV
1 august 1969

KAREL ČAPEK

CEHOSLOVACIA

ANECDOTELE VIITORULUI

În secolul locuinţelor subterane

Închipuiţi-vă, au fost vremuri cînd oamenii îşi construiau locuinţele deasupra pămîntului. Ce vremuri primitive au putut exista !

Comisia sanitară

Peştera dv. este antisanitară : în ea pătrunde aer.

Ştiinţa

...pe atunci socoteau că atmosfera Pămîntului este formată din oxigen, azot şi elemente rare, în stare gazoasă. Îngrozitor ! Ce ignoranţă !

Mama

— Ce-a făcut copilul dv. ?
— Închipuieşte-ţi, cît pe-aci era să iasă deasupra pămîntului, obraznicul !

Cititorul

— De ce rîzi cu atîta poftă ?
— Uite, citesc într-o carte antică o „descriere a naturii".

Proprietarul

Dacă nu-mi aduci la timp chiria săptămînală, te arunc din subsol la soare.

Lux

Ia te uită cum îşi mai mobilează peştera : şi-au comandat stalactite artificiale.

Invidie

Ce-i pasă, a primit prin protecţie o locuinţă într-un tunel sub o podgorie.

O locuinţă ideală

— *Dar şobolani aveţi ?*
— *Vai de mine ! Aici nici un şobolan n-ar putea rezista...*

Vecinii

E ceva îngrozitor : aerul s-a scumpit din nou.

Aniversare

Iată, a trecut un an de cînd l-am înmormîntat pe tata deasupra pămîntului.

Oamenii peşterilor

— *Priviţi, am dezgropat o vatră străveche.*
— *Nu vorbi prostii ! Cum ar mai fi putut oamenii atinge cîndva un nivel de cultură atît de înalt încît să trăiască în peşteri ?*

Canalizare

Înainte vreme, proştii ăia îşi construiau galerii atît de strîmte !

Plutitor în aer

— *Nevastă, adu-mi scafandrul. Mă duc să înot puţin.*

Băiatul

— *Tată, ce-i aia : lume ?*
— *Nu ştiu. Nu mai întreba nerozii.*

Mituri

— *Se zice că foarte demult oamenii ar fi trăit deasupra pămîntului ?*
— *Basme. Din punct de vedere ştiinţific este ceva absurd.*

În anul 2500

— *...S-a întors şi susţine că sus, deasupra pămîntului, se poate respira absolut liber.*
— *Să admitem. Şi ce-i cu asta ?*

În româneşte de I. BABIN

TRISTAN BERNARD

FRANȚA

Paul, zis Tristan Bernard, s-a născut la Besançon în 1866 și a murit la Paris în 1947. După ce a condus în Oise o uzină de aluminiu, s-a înscris în baroul din Paris, a pledat puțin și a debutat în literatură la **Revue Blanche** (1891) ; a redactat în 1895 **Le Journal des vélocipédistes**. În același an i s-a jucat piesa într-un act **Picioarele nichelate**. S-a făcut cunoscut atît ca povestitor și romancier (**Un soț pașnic**, 1901, este socotit romanul său cel mai bun), cît și ca autorul a numeroase comedii de succes. Este considerat drept unul dintre marii umoriști francezi.

O CONVORBIRE INTERPLANETARĂ

„Ce anume vor să ne comunice ?" — această întrebare și-au pus-o învățații veniți din toată lumea la congresul din Pampelon, cu scopul de a găsi mijloace și posibilități de comunicare între locuitorii Pămîntului și ai planetei Marte. Delegații căzură de acord că semnalele luminoase venite de pe Marte erau adresate pămîntenilor. Trebuia doar să le descifreze și să înțeleagă ce vor să spună.

Doctorul Isidorus a prezentat în cele din urmă o propunere admisă în unanimitate :

— Vom porni de la faptul indubitabil că locuitorii planetei Marte ne-au depășit în ceea ce privește evoluția culturală. Cu ajutorul unor mijloace perfecționate de telefonie și telepatie, ei urmăresc tot ceea ce se petrece pe planeta noastră. De ce n-am încercat să le scriem în limba franceză ? Probabil că ei cunosc această limbă a diplomației. Aceasta ne va costa în total vreo 22 de milioane de franci...

Pentru a scrie o scrisoare ființelor ce locuiesc la o distanță atît de mare, a trebuit, bineînțeles, să se pregătească o uriașă foaie de hîrtie. În plus, a fost nevoie să se găsească un spațiu pe care se putea întinde colosala foaie. În acest scop

a fost ales locul clasic, unicul potrivit pentru asemenea experimente — pustiul Saharei. Acolo, pe o imensă întindere, au fost mutate oaze şi sate întregi, pentru ca hîrtia să nu se boţească.

Au fost rechiziţionate toate fabricile producătoare de cerneală, aşa încît toată Europa a resimţit un serios deficit al acestui produs atît de necesar cerinţelor culturale. Muncind zile şi nopţi, chimiştii au inventat o cerneală care să lumineze asemenea unor proiectoare.

Au fost necesare nenumărate cirezi de boi care să tîrască uriaşele traverse necesare trasării urmelor luminescente ale literelor pe nemaipomenita hîrtie.

Şi, în sfîrşit, pe tărîmul saharian apăru această gigantică inscripţie :

„CE VREŢI ? VĂ RUGĂM SĂ NE SPUNEŢI "

Literele erau atît de mari încît, de pildă, pe spaţiul ocupat de un singur punct sub semnul întrebării ar fi putut efectua manevre, mai multe zile, o întreagă armată.

Răspunsul nu s-a lăsat mult aşteptat. După douăzeci şi patru de ore observatoarele de pe Pămînt înregistrează semnalele luminoase venite de pe Marte care spuneau : „NIMIC !"

Savanţii îşi holbară pur şi simplu ochii de uimire...

Imediat începură să pregătească o foaie de hîrtie şi mai uriaşă şi, cînd totul a fost gata, scriseră pe ea, cu ajutorul aceloraşi atelaje cu boi, o întrebare şi mai lungă :

„ATUNCI PENTRU CE NE TRANSMITEŢI SEMNALE ?"

Marţienii răspunseră de asemenea mai amănunţit :

„NU VĂ SEMNALIZĂM VOUĂ. DE CE VĂ AMESTECAŢI ÎN CONVORBIRILE STRĂINE ? NOI DUCEM DISCUŢII CU LOCUITORII LUI SATURN, O PLANETĂ INCOMPARABIL MAI EVOLUATĂ DECÎT VOI..."

În româneşte de B. IACOB

FEREYDUN HOVEYDA

IRAN

PLANETA ROŞIE

Căpitanul John W. Hornug, comandantul astronavei XYZ, se întoarse spre microfon : „Domnilor, spuse el, vom pătrunde în atmosfera marţiană. Aplicaţi pentru amortizare instrucţiunile planului Space 2“. Difuzoarele i-au răspîndit imediat cuvintele la toate etajele navei.

Cîteva ore mai tîrziu, vehiculul cosmic descindea pe o vastă preerie, a cărei iarbă avea sclipiri roşietice în razele soarelui. Specialiştii declarînd atmosfera ca fiind respirabilă, căpitanul Hornug dădu ordinul de debarcare. De cum a pus piciorul pe acea preerie, el desfăşură drapelul înstelat şi, ajutat de membri ai echipajului, îl înfipse în solul gras. În clipa în care salutară milităreşte, cei zece oameni se simţiră sugrumaţi de emoţie. De aceea nu observară imediat vehiculele în formă de farfurii ce se apropiau tăcute.

Uimirea pămîntenilor nu cunoscu margini cînd văzură bărbaţi şi femei de culoare roşie coborînd din misterioasele maşini. Niciodată n-ar fi crezut că Marte era locuit. Se dădură îndărăt, apoi îşi scoaseră armele. Dar marţienii le făceau semne prieteneşti. Liniştiţi, îi lăsară să se apropie. Profesorul Uster, lingvistul expediţiei, improviză o conversaţie prin gesturi cu unul dintre indigeni. „Ne cer să-i însoţim pînă în oraşul cel mai apropiat“.

★

În cîteva ore, Uster şi interlocutorul său stabiliră un lexic marţian şi unul englez suficiente ca să îngăduie o comunicare utilă. Oraşul aducea cu cele mai moderne aşezări urbane terestre, iar imobilul în care locuia expediţia era extrem de confortabil.

A doua zi, un grup de marţieni i-a luat pe oaspeţi într-o vizită de-a lungul planetei. Astfel aflară astronauţii că statele marţiene fuzionaseră de mult într-o unică federaţie în care nu mai existau clase sociale; că proprietatea mijloacelor de producţie era colectivă; că pămîntul aparţinea tuturora şi era exploatat de

cooperative ; că energia atomică nu era folosită decît în scopuri paşnice.

★

„Roşii !" — exclamă căpitanul Hornug la întoarcerea din vizita făcută. „Cum ?" — întrebă marţianul ce-l însoţea. În ciuda tuturor explicaţiilor căpitanului, nu putu pricepe despre ce era vorba. La sfîrşit spuse : „Ah, da, văd, culoarea roşie... Da, planeta noastră e roşie."

Cîteva zile mai tîrziu, pămîntenii să despărţiră de gazdele lor.

Înainte să se îmbarce în navă, căpitanul Hornug se întoarse spre marţianul ce reprezenta Guvernul federal al planetei :

— Vă pot vorbi deschis ? îl întrebă.

— Fireşte, răspunse marţianul.

— Recunoaşteţi că ruşii ne-au precedat aici.

— Ruşii ?

— Da. Aveţi, desigur, consilieri ruşi ! Ei au ajuns înaintea noastră !

— Dar sînteţi primii pămînteni pe Marte !

Căpitanul Hornug nu crezu nimic.

MIGRAŢIE

(Extras dintr-un articol al „Revistei de zoologie ştiinţifică" editată de Centrul astronautic al celei de-a cincea planete a lui Altair, din Constelaţia Vulturului.)

„Cele mai recente observaţii făcute pe cea de-a treia planetă a celui de-al douăzeci şi cincilea soare al păturii exterioare a nebuloasei spirale cea mai apropiată de noi îngăduie decelarea unor foarte complexe fenomene sociale în fauna animală locală. Unele constatări au fost publicate anul trecut. Dar farfuriile ce abia s-au întors la Centrul nostru se referă la alte evenimente uimitoare pe care le-am putea califica drept sociale sau, mai corect, drept presociale. Aceste ultime constatări pun în joc interacţiuni intense între indivizi, ca şi efecte de imitaţie cvasiautomate. Observaţiile şi documentele fotografice raportate de expediţie au fost examinate cu grijă în laboratoarele noastre. Nici o explicaţie satisfăcătoare n-a putut fi încă furnizată.

Trebuie să amintim că anul planetei în discuţie are aproximativ trei sute şaizeci şi cinci de zile de două zeci şi patru de ore. El se divide în patru sezoane cu o durată sensibil egală. Or, spre începutul verii se produc incomprehensibile mişcări de populaţie. Plecările şi venirile între aglomeraţii

urmează o foarte marcată curbă ascendentă. Pe măsură ce vara înaintează, mişcarea cîştigă în amplitudine.

Maximul se situează spre mijlocul anotimpului. Totul se întîmplă de parcă întreaga populaţie ar începe deodată să imite gesturile cîtorva indivizi. Fauna se concentrează atunci în jurul mărilor, lacurilor şi cursurilor de apă. Numărul indivizilor în cauză e atît de mare încît culoarea solului se schimbă : astfel se explică tentele întunecate ce apăreau în ultragigantele noastre telescoape şi erau pe atunci numite «canale».

În orice caz, purtarea bizară a faunei de pe acea planetă rămîne inexplicabilă. Viaţa pare fără de veste cuprinsă de o frenetică nebunie. Gesturile repetate de toate hoardele le mînă adesea spre o moarte absurdă. Dar aceste pierderi par să fie din plin compensate de o atracţie puternică a indivizilor între ei.

Către sfîrşitul celei de-a doua luni a sezonului, mişcarea migratoare se inversează. Cîţiva astronomi ai Centrului, constantînd ivirea unor pete negre pe soarele sistemului, au sugerat o apropiere între cele două fenomene. Dar în actuala stare a cunoştinţelor noastre e imposibil să dăm un răspuns acestei probleme. Nădăjduim să lămurim misterul atunci cînd farfuriile noastre vor fi în sfîrşit dotate cu un tren de aterisaj valabil."

AMINOACIZII

Se afirmă că legendele şi miturile tuturor popoarelor se aseamănă mai mult sau mai puţin.

Trebuie să ne mirăm de acest lucru cînd ştim că toate fiinţele vii se compun din aceleaşi lanţuri de aminoacizi ?

În româneşte de

ADRIAN ROGOZ

IUN BING

NORVEGIA

Această povestire — cea dintii pe care o publicăm din science-fction-ul norvegian — se desfășoară la început simplu, aspru și atașant, precum este însăși viața în septentrionalele tărîmuri scandinave; iar sfîrșitul este neașteptat, deși firesc, ca optimsimul în vitregie, lăsîndu-ne o sfioasă, ciudată mireasmă de floare sălbatică de nord.

A DOUA FAPTĂ EROICĂ A LUI BULLIMAR

Bullimar zăcea în patul de spital. Acoperit cu un cearșaf răcoros, corpul îi ardea. În salon domnea semiîntunericul; jaluzelele erau lăsate în jos. Bullimar n-avea nevoie de lumină, tot nu vedea nimic prin bandaj. Mîinile îi erau înfășurate în tifon și se odihneau pe saltea; spre cot, de la un vas de sticlă, spînzura mațul de cauciuc.

Nenorocirea se întîmplase îndată ce-și luase zborul de pe Mercur. La bord se aflau opt persoane: trei membri ai echipajului și cinci pasageri — doi tehnicieni cu soțiile și un băiețandru.

Nava adusese pe Mercur provizii și un nou schimb. Transporto-fuzeele constituiau singura legătură cu lumea exterioară. Soarele care acoperea cea mai mare parte a cerului deasupra celeilalte emisfere nu permitea folosirea aparatelor de radio sau de televiziune.

Toate manevrele îi erau lui Bullimar cunoscute. Au luat startul într-o zonă umbrită și au pornit vertiginos în sus. Ajungînd pe orbită, în afara sferei de influență solare, trebuia obținută viteza de liberare înainte de a fi decuplate principalele motoare. Viteza lor nu era prea mare cînd s-a întîmplat erupția.

Soarele enorm — invizibil prin jaluzelele negre trase peste hublouri — a zvîrlit o limbă de foc. Norul arzător de plasmă s-a întors

înapoi în oceanul de flăcări, dar un fir subțire s-a întins pînă la nava cosmică și a însemnat-o cu dogoarea temperaturilor stelare.

Motoarele au început să hîrîie și racheta a făcut un salt în vid.

— Ce naiba ! a înjurat pilotul al doilea, privind spre panourile aparatelor de bord. Deflectorul refuză să funcționeze normal.

Bullimar n-a spus nimic. A deconectat motorul. Nava zbura, oscilînd cînd într-o parte, cînd într-alta.

În cabina de comandă se instalase liniștea. După cîtva timp însă, pilotul al treilea o întrerupse exclamînd :

— Dacă nu pornim motoarele, cădem în Soare.

Cel de-al doilea pilot s-a apropiat de mașina de calcul și, închizînd pe jumătate ochii, a aruncat o privire asupra cifrelor care se succedau în fugă pe banda de hîrtie.

— Din păcate așa este, confirmă el. Vom cădea... bineînțeles nu dintr-o dată, ci în decurs de două zile.

În ultimele secunde, înainte de a se opri, motoarele schimbară direcția navei, dar acum ea se-ndrepta din nou spre Soare. Deflectorul cu jet de gaze al motrului principal a fost dislocat.

Cineva ar fi trebuit să consolideze din exterior deflectorul, cît timp nu erau complet atrași de infernul clocotitor. Și trebuiau să acționeze cît mai rapid. Cu cît se apropiau de astru, cu atît iradierea era mai cumplită. Acela care avea să pătrundă în spațiu își risca viața. Încă nu existau scafandri care să asigure protecția la o atît de mare apropiere de Soare.

Bullimar s-a dus în camera-ecluză și și-a îmbrăcat costumul cosmic. Tovarășii săi tăceau, ferindu-se să-l privească.

Peste un sfert de oră becul roșu de pe panoul de comandă s-a schimbat în galben. Nava zbura, continuînd să se rotească, iar teleobiectivele exterioare arătau fața cosmonautului ba măturată de razele solare, ba cufundată în beznă.

Împingîndu-se prudent cu mîinile, Bullimar se tîra de-a lungul corpului parcă nesfîrșit al navei.

Ceilalți membri ai echipajului își îmbrăcară costumele cosmice și, pîndind momentul în care ecluza se afla înspre partea umbrită, s-au furișat afară, l-au apucat pe Bullimar și l-au tras în navă. Poarta ecluzei s-a închis cu zgomot, apărîndu-i pe oameni de iradierea ucigătoare care năvălea frenetic.

N-au reușit să-l dezbrace pe Bullimar de scafandrul cosmic. Casca și mănușile de masă plastică se topiseră, lipindu-se de piele ; materialul dur ce proteja corpul se carbonizase. Au tăiat și au îndepărtat cum au putut fragmentele vitroase și metalice arse. Astfel au reușit să-l mențină în viață pe comandat, în răstimpul în care nava a zburat spre Pămînt, unde îi aștepta o ambulanță sanitară.

. . . .

— Mi se pare că vederea i-a fost salvată, spuse medicul.

Tăiară tifonul alb, și Bullimar și-a deschis prudent ochii. După multe luni de orbire, lumina din camera semiobscură i s-a părut prea puternică. A deslușit ca prin ceață baloanele trandafirii pictate cu figuri zîmbitoare ce se profilau deasupra lui.

— Le vedeți ?

— Da... a răspuns Bullimar, uitîndu-se împrejur mirat. Mulțumesc, doctore !

Sora de caritate s-a apropiat cu tamponul de vată în mînă și i-a șters bolnavului pielea acolo unde fuseseră pansamentele. Bullimar și-a ridicat mîna, de pe care în acest moment i se scosese enormul bandaj, voind să-și șteargă fruntea. Atunci s-a auzit un fîșîit ca atunci cînd cureți solzii de pe un pește.

Bullimar și-a dus îngrozit mîna la ochi, și-a îndoit degetele și și-a privit cu băgare de seamă pielea.

Pielea îi era crăpată și neagră ca lemnul de abanos. Se cojea, iar în bășicuțe se vedea puroi galben. Cu mîna dreaptă și-a pipăit atent mîna stîngă și apoi, ridicîndu-și ambele mîini, și le-a petrecut peste față. Pielea obrajilor îi foșnea aspru, ca hîrtia uscată.

— Masa plastică... a explicat medicul. Masa plastică a ars pielea. Numai printr-o minune am reușit să-ți salvăm vederea.

Bullimar și-a strîns pleoapele și a încercat să-și închipuie cum îi arată fața. Era, probabil, o mască neagră, ca de cărbune...

Cînd s-a obișnuit cu lumina, i s-au adus ziare și reviste care relatau povestea accidentului. Bullimar a descoperit atunci că este celebru : „Eroul de pe Mercur", „Duelul cu Soarele", „Cavalerul erei cosmice". Apoi fotografiile unui tînăr cosmonaut zîmbitor, cu mustăcioară, proaspăt absolvent al Academiei.

Cosmonautul a zîmbit cu amărăciune și și-a atins pielea aspră și crăpată. Acum ziarele vor publica cu totul alte fotografii.

Și cînd, în sfîrșit, li s-a permis reporterilor și fotografilor să-l viziteze, Bullimar le-a citit în ochi impresia pe care le-a făcut-o. În ziua următoare reportajele despre dramatica întîmplare s-au completat cu un capitol nou, în care vibra o nuanță tragică.

Nu putea încă, în nici un fel, să-și dea seama de realitatea faptelor. Zidurile albe ale salonului de spital și chipurile impenetrabile ale medicilor s-au interpus între viața lui și realitatea de afară.

Peste cîteva zile, după ce i s-au scos pansamentele, Bullimar a cerut foarfecele și a decupat din presa primită toate articolele și însemnările privitoare la persoana lui. Din cînd în cînd le scotea din plic și le recitea. Cînd era surprins în asemenea clipe, surîdea amar și le ascundea jenat sub pernă. Oricum însă, el era un erou. Unul dintre aceia pe care-i cunoaște și despre care vorbește întreaga omenire.

În curînd, așezat într-un fotoliu comod, se va găsi în mijlocul prietenilor, cărora le va povesti cum s-a întîmplat totul. Va povesti tuturor celor ce-i vor vedea fața mutilată și vor întreba ce i s-a-ntîm-

plat. Oriunde se va duce, va fi recunoscut, iar lumea va suşoti în spatele său.

Pe Bullimar nu-l stînjenea însă de loc rolul de erou. Şi, deşi se străduia să pară ironic, era totuşi destul de cinstit ca să recunoască faptul că această ironie era falsă.

★

— Nu știu, spuse doctorul. Nu pot afirma dacă vindecarea va fi completă.

Doctorul răsfoia niște hîrtii. Bullimar se afla în cabinetul său, îmbrăcat în uniforma de cosmonaut. Sosise, în sfîrșit, momentul să i se facă formele de ieșire din spital. Gulerul îi freca pielea crăpată, jenîndu-l ; pe mîini avea mănuși.

— Masa plastică-i de vină..., spuse medicul.

Bullimar dădu din cap. Ochii lui, cu albul ireal de strălucitor pe fața de culoare închisă, examinau camera.

— La drept vorbind, te-ai vindecat, continuă medicul. E posibil să mai simți dureri, dar nu-i nici o primejdie. Ai doar grijă ca plăgile să nu se infecteze.

Părăsind spitalul, cosmonautul coborî scările și se pomeni în stradă. Se simțea slăbit și amețit văzînd mulțimea de oameni, circulația intensă. Privea orașul cunoscut de parcă ar fi venit pentru prima dată acolo cu un grup de turiști.

— Accidentul de lîngă Mercur ! exclamă șoferul taxiului. Despre el au scris toate ziarele.

— Da, recunoscu Bullimar.

Șoferul îl privea prin oglinda retrovizoare.

Bullimar trase la cel mai bun hotel. Acum putea să și-o permită. Portarul l-a recunoscut imediat. I se puse la dispoziție o cameră splendidă ; însuși directorul hotelului l-a condus.

— Ce act curajos ! spuse acesta. Înțeleg : era vorba de copii, femei...

Seara, Bullimar a coborît la bar. Mereu se aşeza cineva la masa lui. Stătea puțin, se prezenta și pleca. Reporterii ziarelor de seară, oaspeții hotelului, cu toții îl felicitau. Treptat, a intrat în vorbă cu ei. Ascultîndu-și propriul glas, surîdea în sine și se întreba cît timp o să-i facă plăcere rolul unui om celebru.

Cîteva zile n-a făcut nimic, umbla hai-hui prin oraș. Apoi a început să observe lucruri bizare. O femeie părăsește în grabă cafeneaua în care intră el ; în timp ce-și pune salata în farfurie, unei cliente de la masa vecină îi cade șervețelul, el se apleacă să-l ridice. Vecina se întoarce către el, îl privește, exclamă „ah !", se ridică și se repede spre ieșire.

Cînd se afla la teatru sau în tramvai, locurile vecine rămîneau întotdeauna goale. Oamenii cu care intra în vorbă întorceau stăruitor ochii în altă parte și căutau să-și limiteze convorbirea la cîteva fraze de circumstanță : „Ce om curajos !" „Ce faptă eroică !" Nimeni însă nu-i pomenea niciodată de noua-i înfățișare.

Bullimar intră într-o toaletă și se cercetă la oglindă: pielea vitroasă, crustele de pe răni, smocul de păr rămas pe creștetul capului, gîtul ros de gulerul înnegrit.

Își aminti că întotdeauna îl dezgusta aspectul oamenilor a căror piele se cojea din cauza bronzării. Odată el însuși se pîrlise la soare și două zile n-a venit la serviciu. Fața-i căpătase culoarea trandafirie a unui prunc.

Cosmonautul și-a pipăit precaut obrazul. Cum de a fost posibil să se obișnuiască cu gîndul că fața lui va stîrni numai curiozitate și-i va da mereu prilejul să-și povestească aventura? Oftînd, se îndreptă spre hotelul său.

Seara i-a telefonat lui Jey. Acesta locuia pe țărmul apusean, la cîteva zeci de kilometri de cosmoport. Bullimar și Jey crescuseră în același orășel, iar Jey se și stabilise acolo, ca dispecer la cosmoport. În copilărie ei erau vecini.

Jey zîmbea, agitîndu-și capul, pe ecranul videofonului. Bullimar i-a mulțumit pentru cărțile trimise și l-a întrebat cum îi merg treburile. Jey a înțeles îndată despre ce era vorba și l-a invitat să locuiască la el.

Două ore mai tîrziu cosmonautul se afla în avion. Uitîndu-se pe fereastra reactorului, Bullimar își aduse aminte de ziua în care amîndoi începuseră cursurile Academiei de cosmonautică. Erau nedespărțiți. În cămin își împărțeau camera. Într-o zi însă, Jey n-a mai putut rezista antrenamentului. Din acel moment drumurile lor s-au despărțit. Bullimar, absolvind Academia, a devenit un cosmonaut cu cele mai înalte calificări. Jey, în schimb, a obținut, într-un termen extrem de scurt, diploma de tehnician și s-a angajat la cosmoport.

Cînd își îmbrăcase scafandrul, acolo, în vecinătatea lui Mercur, nu fusese cumva împins de năzuința ce-a însemnat idealul vieții lor încă de pe băncile școlii? A deveni eroi, a se acoperi de glorie...

Dis-de-dimineață Jey deschise ușa voios ca de obicei și înconjurat de cîțiva prichindei. Bullimar zîmbi, ceea ce făcu să-l usture pielea. Jey îi strînse mîna înmănușată. Copiii se ascunseră în salon și de acolo se zgîiau la musafir.

— Chipul tău..., spuse Jey, la drept vorbind... e înfricoșător...

Bullimar a oftat din rărunchi.

Însoțită de copii, soția lui Jey s-a apropiat de Bullimar. Micii oameni au răspuns timid la strîngerea lui de mînă.

Cînd Jey a plecat la serviciu, prietenul său s-a instalat în grădină, luînd cu sine limonadă și cîteva reviste. Și-a atîrnat haina de speteaza șezlongului, și-a descheiat gulerul cămășii. Salcia înaltă îl ferea de dogoarea soarelui.

Nevasta lui Jey trebăluia prin casă. O auzea cum îi dojenește pe copii. Bullimar zîmbi. El și Jey făcuseră curte aceleiași fete, dar Bullimar învinsese și de data aceasta. A cucerit inima ei și s-a căsătorit în ziua în care a absolvit Academia. Jey s-a însurat cu cîțiva ani mai tîrziu.

Căsătoria lui Bullimar n-a fost însă trainică. Prea frumoasa lui soție a devenit artistă. Au divorțat în răstimpul celor două luni ale zborului său în zona asteroizilor. Consimțămîntul și l-a comunicat prin radio.

Instalîndu-se în salonul lui Jey, Bullimar observă că începuse puțin să-și mai revină. Aici nu trebuia să-și ascundă fața și mîinile. Rămînea doar problema cu copiii... Ei îl priveau cu teamă de fiecare dată cînd el rîdea și pe chipul său se iveau o mulțime de crestături galbene. Bullimar știa că nu va sta mult timp acolo. Se întreba totuși cu ce se va ocupa? Jey l-a ajutat să găsească răspunsul.

De ziariști n-a scăpat nici aici. Într-o zi a venit un reporter, un flăcău deșirat, și a spus că lumea voia să știe unde dispăruse Bullimar. Ziarul său dorea să continue povestea eroului de pe Mercur.

— Am să ți-l arăt, îi făgădui Jey. După aceea vei hotărî singur ce să scrii.

Traversară o alee îngustă. Jey îi arătă o căsuță aruncată în mijlocul unei imense grădini. Vila era a lui.

Reporterul scria de zor. Jey îi făcu semn să se apropie.

Pe o costișă, la cîțiva metri numai, înaintea lor stătea Bullimar înconjurat din toate părțile de o ceată de copii. Eroul de pe Mercur discuta cu un băiețaș bălai care îi adusese un buchet de flori de cîmp. Băiatul se uita atent la Bullimar. Reporterul își reținu emoționat răsuflarea.

— Fața lui... Copiii..., rosti el. Nici nu mi-am închipuit. Îl privi pe Bullimar, văzu pielea lui neagră lucind la soare. Cum vor fi ajuns copiii? se întreba nedumerit reporterul.

Bullimar îi explica băiețașului:

— Floarea asta se numește Piciorul-cocoșului. Ea este galbenă, galbenă, ca soarele. O simți?

Copilul întinse mînuța, luă cu stîngăcie tulpina și pipăi floarea.

Jey arătă cu mîna spre un mare edificiu zidit din cărămidă situat pe vîrful costișei.

— Școală pentru orbi, spuse el reporterului.

Bullimar scoase dintr-un buchet o floare de „Nu-mă-uita", pe care o apropie de fața unei fetițe ce-l îmbrățișase de gît...

În românește de B. IACOB

ILYA VARŞAVSKI

U. R. S. S.

Născut în 1909. În tinerețe a fost marinar. Apoi a devenit inginer constructor. În 1929 a publicat — în colaborare cu N. Slepnev şi D. Varşavski — cartea „Clandestin în jurul lumii". Pînă în 1960 n-a mai apărut în literatură. Apoi a început să scrie povestiri ştiinţifico-fantastice, care au fost strînse în următoarele volume : „Cafeneaua moleculară", „Omul care a văzut antilumea" şi „Soarele apune la Donomaga". Preferă genul scurt, adesea cu subiecte caustice sau cu o coloratură umoristică-satirică,

Cafeneaua moleculară

Întrucît indicatorul calculatorului electronic care înregistrează purtarea lui Mişka a arătat o săptămînă întreagă nota „excepţional", am hotărît să sărbătorim acest eveniment.

Liulea şi-a exprimat dorinţa să mergem la concertul sugerărilor de senzaţii, eu am propus să vizităm Muzeul aromelor băuturilor alcoolice, dar Mişka a opinat morţiş pentru Cafeneaua moleculară.

Desigur, am ales cafeneaua, deoarece Mişka s-a comportat frumos şi ar fi fost nedrept să-l lipsim de dreptul său de a alege.

Am ajuns acolo vertiginos cu aviongîndul : pe drum doar o singură dată am fost scuturaţi atunci cînd m-am gîndit că n-ar fi rău să trecem, pentru un minut, şi pe la muzeu. Din fericire, nimeni n-a observat nimic.

În cafenea ne-am îndreptat spre o măsuţă roşie, dar Liulea spuse că-i place mai mult mîncarea sintetică din petrol deschis decît din cel închis. I-am amintit că ziarele au scris că amîndouă au exact aceeaşi valoare. Liulea mi-a răspuns că, probabil, nu-i decît un capriciu al ei, dar cînd faci ceva pentru plăcerea cuiva de ce n-ai lua în seamă şi capriciile? Nu

ne-am împotrivit pentru că noi o iubim foarte mult pe Liulea și doream ca și ea să se bucure de venirea noastră la cafenea.

Cînd ne-am așezat la o măsuță albă, pe ecranul televizorului apăru chipul robotului cu o tichie și halat alb. Zîmbind, robotul ne informă că la Cafeneaua sintezelor moleculare se află trei sute șaizeci de preparate. Pentru a primi un fel de mîncare trebuie neapărat să alegem numărul respectiv de pe discul automatului și mîncarea va fi sintetizată direct în farfuriile noastre. Și a mai spus că, în cazul în care dorim ceva inexistent pe lista meniului, e necesar să ne ridicăm lîngă frunte antena, să ne închipuim respectivul preparat, iar aparatul ne va executa comanda.

L-am privit pe Mișka și am înțeles că noi vrem numai ceea ce nu se află trecut în meniu.

Liulea și-a comandat o farfurie de clătite, iar eu un pseudobiftec. Era rumenit și foarte apetisant și plăcut la vedere. Liulea îmi spuse că ea nu poate mînca atîtea clătite, să iau eu jumătate din ele. Așa și făcurăm, iar eu i-am dat o jumătate de biftec.

În timp ce făceam acest schimb, Mișka scormonea posomorît cu furculița mîncarea născocită de el, făcută din castraveți murați, scrumbii, frișcă și gem de zmeură, căznindu-se să înțeleagă de ce, cîteodată, o îmbinare a tot ce e mai bun dă ceva dezgustător.

Mi-a fost milă de el, așa că i-am luat farfuria și am azvîrlit-o în crematoriu, iar Liulea i-a spus că atunci cînd născocești vreun fel de mîncare trebuie să fii cu mai multă luare-aminte.

Mișka a început apoi să sintetizeze o prăjitură care să semene cu o navă cosmică, iar eu, în aceeași vreme, încercam să-mi închipui ce gust ar avea o băutură, pentru mine, dacă în ea s-ar adăuga o picătură de coniac. Cît pe ce era să-mi reușească, dar deodată se aprinse semnalul și pe ecran apăru robotul spunînd că în cafeneaua lor este interzisă comanda unui asemenea preparat.

Mîngîindu-mi mîna, Liulea îmi spuse că-i pare rău de mine și că de la cafenea ea și cu Mișka vor pleca acasă, iar eu mă voi putea duce la muzeu. Liulea se preocupă întotdeauna de alții mai mult decît de ea. Știind doar că ar fi vrut să meargă la concertul senzațiilor, i-am spus că-l voi aduce eu acasă pe Mișka, așa că ea va putea merge la concert. Atunci Liulea a spus că-i mai bine să mergem cu toții acasă și să petrecem o seară agreabilă.

M-am gîndit să-i fac o plăcere și am născocit pentru ea un fruct care să aibă forma portocalei, gustul răcoros al unei înghețate, iar aroma — parfumul preferat al Liulei. A zîmbit și a mușcat curajoasă o bucată mare. Întotdeauna îmi place cînd Liulea zîmbește, căci atunci o iubesc cel mai mult.

Cînd ne-am așezat în aviongînd ca să mergem acasă, ea spuse că aceste vechi cafenele moleculare sînt lucruri drăguțe și că în ele sînt mai gustoase acele preparate care se sintetizează și la noi acasă de la stația centrală. Mi-am închipuit că aceasta se-ntîmplă, probabil, deoarece la sintetizarea mîncărurilor în ele pătrund, pe fire, fel de fel de paraziți.

Seara, Liulea a început deodată să plîngă. Spunea că mîncarea sintetică e dezgustătoare, că nu poate suferi cibernetica și că vrea să trăiască în mijlocul naturii, să umble desculță, să mulgă capra și să bea lapte natural cu pîine gustoasă de secară. Și a mai spus că senzațiile sugerate sînt niște parodii ale simțurilor omenești.

Mișka, de asemenea, a izbucnit în plîns, susținînd că ordinatorul comportării este o invenție josnică și că băiatul cu numele de Tom Sawyer, care a trăit în antichitate, s-a descurcat foarte bine și fără acest calculator. După aceea a spus că s-a înscris în cercul de electronică numai ca să învețe cum să înșele calculatorul și, dacă aceasta nu-i va reuși, va face o praștie și va distruge cu ea automatul acela stupid.

Am încercat să-l liniștesc, deși m-am gîndit și eu că s-ar putea ca Muzeul aromelor să nu fie chiar o invenție atît de strălucită și nici pseudobiftecul. În general, pesemne, cu toții am obosit comandîndu-ne preparatele dorite.

Pe urmă ne-am culcat.

Noaptea am visat că m-am luptat, piept la piept, cu un urs și că ședeam cu toții în jurul unui foc și că mîncam gustoasa carne de urs, mirosind a sînge și a fum.

Mișka înfuleca hălci de carne, iar Liulea îmi zîmbea cu surîsul ei minunat și puțin sfios.

Este greu de presupus cît de fericit am fost în somn, deoarece nu-mi amintesc să fi vorbit despre marea dragoste pe care o port Liulei și lui Mișka.

În românește de I. BABIN

B. BRĂNIŞTEANU

ROMÂNIA

Născut la Iaşi în 1874, a urmat liceul la Roman. A colaborat la revistele socialiste din Iaşi („Lumina" şi „Lumea nouă").

Fuge de acasă spre a studia la Berlin economia politică. Ca să-şi cîştige existenţa, lucrează ca hamal. Frecventînd bibliotecile, cunoaşte o serie de ziarişti socialişti, astfel începînd să colaboreze la presa de stînga („Neue Zeit").

În 1895, C. Mille, care preluase de la A. Beldiman cotidianul cu orientare democratică „Adevărul", îl aduce în ţară pe tînărul student şi-i încredinţează rubricile de literatură şi de artă ale ziarului. La înfiinţarea revistei „Adevărul (ilustrat şi) literar", Brănişteanu devine conducătorul acestei publicaţii, în care va publica pe toţi tinerii scriitori ai vremii, lansînd între alţii pe Grigore Pişculescu, viitorul Gala Galaction.

După moartea lui C. Mille, B. Brănişteanu ajunge comentatorul de politică internă al ziarului (de fapt, el se făcuse cunoscut încă din 1907, datorită articolelor prin care înfierase represiunea împotriva ţărănimii răsculate).

Totuşi, în cariera sa gazetărească de o jumătate de secol un loc important l-a ocupat şi politica externă. E notorie în această privinţă prietenia lui cu N. Titulescu, despre care a scris o carte în 1945.

B. Brănişteanu se stinge din viaţă în decembrie 1947, la înmormîntarea lui luînd parte M. Sadoveanu şi G. Galaction.

Actualmente se află sub tipar o culegere de articole ale acestui ziarist democrat. Povestirea „Cîrma balonului" (pentru a cărei semnalare mulţumim cunoscutei scriitoare **Mioara Cremene,** nepoata lui B. Brănişteanu) deţine pînă în momentul de faţă recordul celei mai vechi lucrări româneşti de anticipaţie. Vom fi bucuroşi dacă ne vor fi semnalate lucrări anterioare anului 1902.

CÎRMA BALONULUI

M-am sculat ca de obicei dimineaţa. Am luat cafeaua în grădină, căci era frumos afară. O dimineaţă de vară cum rar se întîmplă. Ciripitul păsărilor era din cînd în cînd acoperit de uruitul tramvaiului electric care trecea pe dinaintea casei. Rînd pe rînd au defilat diferiţi oameni care vizitează dimineaţa casa: omul care aduce pîinea, cel care aduce carnea şi cel care aduce ingredientele necesare mîncării. Rîzînd vesel şi făcînd tot felul de ghiduşii, trec copilaşii la şcoală. Fetiţele, mai liniştite, au de pe acum ceva din seriozitatea mamei. Amici şi cunoscuţi trec ducîndu-se la slujbă.

Am isprăvit cafeaua. Îmi iau pălăria şi pornesc pe jos, dorind să fac oarecare mişcare, utilă unui om a cărei ocupaţiune îl sileşte să ducă o viaţă mai mult sedentară. La colţul străzii e un chioşc

de ziare. Trecători numeroși s-au oprit și citesc afișul. De obicei numai eu fac aceasta. Cu noul sistem de afișare, mai că nu mai ai nevoie să citești gazetele. Afișele îți arată tot ce conțin. Dar ce s-a oprit lumea ? A fost vreun incendiu ? Se anunță vreun război ? A murit vreun savant ? A căzut vreun guvern ? Cu greu îmi fac drum printre cei ce au înconjurat chioșcul și încep a studia afișele.

Cu sistemul modern de reportaj, mai toate ziarele au același conținut. Ajunge să citești unul pentru ca să știi ce conțin toate. Dar comentariile ! Dar comentariile s-au demodat și un ziar ultramodern nu vroiește decît să informeze.

Într-o clipă m-am luminat asupra celor ce-au determinat această aglomerație. Era într-adevăr ceva senzațional. Cu litere cît un cot, afișele tuturor ziarelor anunțau : „Noua ordonanță a prefecturii poliției asupra circulației baloanelor". De obicei, după ce am citit titlurile de pe afișe, mă duc încet la redacție, unde citesc articolele anunțate care mi s-au părut mai interesante. La vederea titlului senzațional de mai sus, n-am mai avut răbdare să merg pe jos pînă la redacție. Am luat electricul și repede de tot am fost la destinație.

Luînd cîte trei trepte odată, am ajuns, în sfîrșit, la etajul al doilea, unde sînt birourile redacționale, și ca o furtună am năvălit în sala de conferințe.

Am găsit pe toți colegii adunați. Ei, fericiții, citiseră totul și dezbăteau acum asupra noilor dispoziții din ordonanța polițienească. Am cerut băiatului de redacție să-mi aducă repede ziarul **Informațiunea.**

— Nu, nu **Informațiunea !** strigară colegii în cor, **Apărătorul ideii** e cel mai bine...

Am cerut **Apărătorul ideii** și am sorbit dintr-o privire cele ce scria. Am comparat apoi cu cele din ziarul nostru și am văzut că noi eram și mai bine — dar nu citește un redactor ziarul la care colaborează decît cînd caută subiect sau... greșeli de tipar. Pe cînd citeam — iată că bate cineva la geam. E Avisticescu, un pasionat al sportului aeronautic. A venit în zbor — luați cuvintele literalmente — să protesteze contra ordonanței polițienești. Îi deschidem geamul și, văzîndu-l atît de furios, îi citim articolul de fond din **Apărătorul ideii,** care, într-adevăr, avu darul de a-l calma. Iată conținutul acestui articol :

București, 28 iunie 2000

Prefectura poliției Capitalei a luat iarăși una din nesocotitele ei măsuri care lovește într-unul din principiile fundamentale ale Constituției : libertatea de a zbura. Ordonanța e scurtă, ea conține numai patru puncte :

1. Este interzis aeronauților de a se opri pentru a se repauza pe balcoanele și acoperișurile caselor fără învoirea proprietarilor acestora.

2. Este interzis de a privi pe ferestre, mai ales dimineața și seara.

3. Este interzis de a debarca în altă parte decît pe piețele anume indicate.

4. Contravenienții vor fi pedepsiți cu amendă pînă la 1000 de lei, vor plătii daunele ce-ar cauza și în caz de recidivă li se va confisca aparatul.

Te revolți citind această ordonanță. Ea face de fapt cu neputință utilizarea unor instrumente, a căror descoperire a costat zeci de ani de muncă și multe vieți de oameni. Numai cu o sută de ani în urmă, se părea o imposibilitate să poți străbate văzduhul în zbor asemenea păsărilor. Astăzi lucrul este cu putință. Ni se pare absurd că acum o sută de ani iubitul scria iubitei sau, și viceversa, că-l dorește, că ar vroi să zboare la dînsul, dar că din nefericire nu are aripi. Astăzi, fără intervenția poliției, visul irealizabil de atunci este o realitate și poți pluti în regiunile eteree, după cum îți dorește inima.

Dar cea mai bună condamnare a infamei procedări a poliției va fi o descriere a uriașelor lupte ce s-au dat pentru invenția și perfecționarea balonului. Se va vedea ce cucerire a geniului omenesc caută să zdrobească acum faimoasa noastră Hermandad *.

Încă din vechime s-a manifestat la oameni dorința de a zbura. E ceva natural aceasta. Miturile grecești ce ni s-au păstrat arată că Dedal și Icar au încercat să zboare fără a reuși. Despre Bellorofont se spune chiar că a ajuns în zbor Olimpul. Se pare că se avea deci în cea mai îndepărtată antichitate noțiunea că s-ar putea zbura. Totuși se atribuia această putință numai ființelor superioare : îngerilor, diavolilor. Dar pe măsură ce omul își dezvolta spiritul său, lucrările cele mai supranaturale începeau să-i devie naturale, imposibilul — posibil.

Istoria propriu-zisă a balonului începe abia din anul 1783, cînd, la 5 iunie, frații Stephan și Joseph Montgolfier, după repețite, experiențe în mic, au făcut să se urce în aer un balon de pînză căptușită cu hîrtie, de un diametru de 10 metri, încălzind cu foc aerul din el. După ce Charles a arătat că balonul se poate urca, întrebuințîndu-se un gaz cît se poate mai ușor, și a dovedit aceasta uzînd de hidrogen, al doilea pas mai important pentru ca omul să cucerească și aerul, cum a cucerit pămîntul și apa, era făcut. La 1784 doi oameni s-au urcat pentru prima dată în aer cu balonul, și anume : Pilâtre de Rozier și marchizul d'Arlandes. Cîte victime ale aeronauticii n-au urmat după această experiență ! S-a venit atunci la o nouă perfecționare, a cărei idee a emis-o întîi renumitul pictor și arhitect Leonardo da Vinci (1514) : ideea umbrelei. Lenormand, pentru a dovedi eficacitatea și utilitatea ei, și-a dat drumul într-o umbrelă de la etajul de sus al casei sale. După ce la 7 ianuarie 1785 Blanchard, însoțit de americanul Jefferie, trecuse în balon peste mare de la Dover la Calais, Pilâtre de Rozier și Romain încercară o expediție identică. Balonul le luă foc, și nenorociții aeronauți au căzut victima curajului lor.

Blanchard și frații Robert au fost aceia care au inventat mecanismul regulator al balonului, schimbînd și forma acestuia, făcînd-o mai mult eliptică, și care prin urmare au dat balonului forma definitivă care s-a menținut pînă astăzi. La expoziția universală din Paris din 1878 s-a expus un balon care a pus în uimire lumea tot atît de mult cît și faimosul Turn Eiffel, care, după cum se știe, nu avea nici jumătate din înălțimea turnurilor pe care le întrebuințăm astăzi pentru telegrafia fără sîrmă și luminarea țărmurilor. Balonul de la 1878 era captiv, adică legat cu funii de pămînt, avea un

---

* **Hermandad** — Poliția spaniolă de la sfîrșitul secolului al XV-lea (n.r.).

diametru de 36 m, un volum de 250 000 m c și ridica 42 de persoane la o înălțime de 500 m. Ce ar zice oamenii de atunci dacă ar putea vedea azi baloane de zeci de ori mai mari și ridicînd la înălțimi mai considerabile spre a-i conduce la distanțe colosale de zece ori atîția oameni ?

Dar greutatea cea mare era de a face ca balonul să fie dirijabil. Omul ajunsese să se poată ridica în aer, să sfideze în aparență natura și, asemenea ființelor supranaturale create de fantezia sa, să plutească în văzduh. Dar odată sus se vedea la discreția vîntului, a curenților și adesea aceasta era cauza unor grave accidente. S-a căutat să se rezolve deci problema balonului dirijabil. Multă lume se ocupa de rezolvarea acestei probleme — și oameni chemați, și oameni nechemați. Dar deși la 1852 s-a făcut de Giffard prima încercare de a dirija balonul prin ajutorul unei aerohelice mînată de un motor cu gaz și deși la 1872 inginerul Haenlein din Bruenn reușise să construiască un balon care la experimentare s-a dovedit a fi dirijabil, totuși problema însăși a continuat a fi considerată ca irezolvabilă. Căutînd rezolvarea ei, mulți și-au pierdut averea, mulți s-au nenorocit în urma accidentelor pentru toată viața, mulți au înnebunit chiar. Din cauza acestor sforțări zadarnice ajunsese lumea să spună despre un om care nu știa ce urmărește sau care urmărea imposibilul : „Asta caută cîrma balonului", cum se zice pînă astăzi despre asemenea oameni că vor să găsească cuadratura cercului.

Dar iată că pe calea arătată de aeronautul Tissandier, căpitanii Renard și Krebs au construit un balon cu motor electric și cu dublă elice, cu care au mers la 9 august 1884 de la Chalais la Villancourt și înapoi, făcînd drumul de 76 kilometri în 23 de minute. Experiența repetată de mai multe ori și reușind, dovada că problema dirijabilității balonului nu este irealizabilă a fost făcută.

Dar nici aceasta n-a ajuns pentru a convinge oamenii. Santos Dumont a reușit în 1902 să se ridice deasupra Parisului și să se întoarcă la locul de unde pornise după ce executase mai multe volte în văzduh. Dar invenția i-a fost contestată, fiindcă la o nouă experiență motorul n-a rezistat. Zeppelin a cheltuit o avere cu balonul său dirijabil, fără a reuși să convingă lumea și fără a reuși să arate în practică valoarea principiilor pe care se baza. Brandsky și Morin, doi oameni tineri, au murit victime ale experiențelor ce făceau, lăsînd în urma lor văduve și copii.

Și cînd, în fine, după atîtea sacrificii visul atîtora s-a realizat, poliția să nu lase a se pune în practică o invenție atît de fericită, să nu lase pe oameni a se bucura în liniște de ea. Curat ! Totul s-a schimbat în decursul vremii, numai poliția a rămas aceeași.

Protestînd contra ordonanței polițienești, invităm pe toți aeronauții să nu i se supună — chit că poliția o să angajeze agenți-aeronauti care să urmărească pe contravenienți prin aer.

— Bravo ! exclamă Avisticescu după ce terminasem a citi. Chiar acum plec cu balonul meu și mă opresc la fiece fereastră și chiar pe acoperișul prefecturii !

Și, spunînd aceasta, ieși pe fereastră, se urcă în balon și... zburat a fost !

(„ADEVĂRUL" nr. 4 736, din 5 octombrie 1902, p. 1.)

MIRCEA CÎRLOANȚĂ

MICROESEURI

COPACUL DIN LUNĂ. M-am trezit la ora 3 dimineața și am ieșit pe balcon. Aerul era limpede și rece.

Am parcurs cu privirea fațadele de dincolo de drum, am cercetat strada pustie de la înălțimea etajului și mă pregăteam să mai dorm două ore. Dar în clipa următoare ochii mi s-au pironit în coroana copacului din marginea trotuarului.

Îl mai privisem și în alte dăți. Era un copac tînăr și trufaș, cu multă personalitate. Chiar din prima zi în care mă mutasem în noua locuință, l-am remarcat și, cu timpul, am început să nutrim o oarecare simpatie reciprocă. Mă aștepta, în fiecare dimineață, să-l salut. Mărturisesc că uneori l-am neglijat.

Acum nu-l mai recunoșteam. Avea ceva fioros.

Mi-am zis că era de vină lumina zorilor, care împrumuta frunzelor un ton albastru. Dar nu era asta. Copacul meu părea să se fi-ntors dintr-o altă lume, umed încă de roua celuilalt tărîm.

Pe măsură ce-l priveam, îmi dădeam seama ce se petrecuse. Îmi apropriam aventura lui de-o noapte, poate de fiecare noapte.

De-a lungul lunilor m-am deprins să-l știu al meu, plantat în peisajul populat de om, domestic, redus la rolul de fundal al sentimentelor noastre. Iar acum îl surprindeam independent, detașat, cu o viață personală inaccesibilă muritorilor cu sînge cald. Era un uriaș străin, supus unei puteri pe care ne-am obișnuit s-o trecem cu vederea, dar care, deși indiferentă, nu ne uită. Nu mai era pomul meu uman, ci era copacul din Lună, care a existat înaintea erei noastre și

va mai dura încă mult timp pe urmă.

Priveam înfricoşat taina ce o surprinsesem, cînd mi-am dat seama că trufaşul redevenise cel din ajun. Prima rază de soare îi atinsese vîrful, prefăcîndu-l în flacără. Revenit din celălalt tărîm, copacul meu îmi aştepta salutul de dimineaţă.

REVOLTA LUCRURILOR. Ceasul a sunat, dar nu l-am auzit. Cînd m-am sculat era foarte tîrziu, şi m-am supărat. Am luat în mînă obiectul acela, dar mi-a scăpat, s-a lovit de ciment şi s-a spart. Am înjurat. De mult am ciudă pe obiecte.

Nu e de la mica tiranie pe care o exercită asupra noastră în planul social. Ai obiecte multe, eşti cineva ; nu mai eşti un terchea-berchea... Nu, aceea e un fleac. Mi-e ciudă pe obiecte dintr-un alt motiv.

Trebuie să fii treaz şi îndemînatic cu ele. Altfel cad, zornăie, se rup, strivesc, iau foc. O clipă de neatenţie şi obiectul se înscrie pe orbita hiperbolică ce i-a fost destinată prin legea lui ascunsă. A plecat, a scăpat şi-şi bate joc de voinţa ta umilă.

Aveam în fiecare dimineaţă drum cu asul jonglerilor de la circ. În aglomeraţie, omul acela ager scăpa din mînă moneda măruntă în timp ce plătea biletul de tramvai. Într-o zi s-a înfuriat şi a început să-şi studieze gesturile. Apoi monedele s-au supus voinţei lui şi circulau docile pe traseul bizar prescris de jongler. În aceeaşi zi, în tramvai, jonglerului i-a scăpat din mînă umbrela. Obiectele au ceva străin şi potrivnic. Niciodată nu se supun, cer să fie slujite şi primesc impasibile serviciul. Nici fiinţele vii nu se supun totdeauna, dar ştiu măcar să se opună şi în gestul lor noi ne recunoaştem. Obiectele nu se opun. Simt totuşi în spatele lor pe cineva mult mai puternic decît noi. Au pe cineva mare, care se opune în locul lor. Îmi aduc aminte imaginea cutremurătoare de pe vasele de lut ale primitivilor din Peru. Lucrurile pun la cale o răscoală.

Nu iubesc obiectele şi mi-e teamă de ele. Sînt iscoade dintr-un univers ostil. Am adunat cioburile şi le-am aruncat într-un loc depărtat şi ascuns. Ştiu însă că o să revină în altceva şi persecuţia va continua.

B. MIRCEA

PLOIEŞTI

Zîmbetul

De această povestire sau, mai bine spus, de autorul ei se leagă o poveste.

Cititorii colecţiei noastre îşi mai amintesc de „Vaaral", strania şi concentrata nuvelă apărută în nr. 276 din mai 1966, una dintre cele mai frumoase ale anticipaţiei noastre. Cel care o scrisese era inginer la o fabrică din Scăeni. Îmi mai adusese o lucrare („Zîmbetul"). Am preferat-o însă pe cealaltă, care era mai insolită. În zilele cînd povestirea apărea, B. Mircea * a venit la redacţie şi mi-a prezentat o fată fermecătoare! Tocmai se căsătoriseră.

Apoi n-am mai auzit nimic de el. N-a mai răspuns scrisorilor şi nici apelului făcut prin Colecţie. Sînt nemîngîiat de muţenia lui, convins că ar fi dat science-fiction-ului nostru un fior nou.

Şi iată că din noianul de lucrări aflate în depozitul redacţiei am regăsit „Zîmbetul" de odinioară. Îl fac public pentru că în el stăruie stilul subtil şi obsesiv al lui B. Mircea, mesajul nobil şi generos care răzbate prin mîzga unei anecdotici atroce. Şi pentru că sper ca în acest fel să reînnod un fir din trecut.

a. r.

* *Pe numele său adevărat* **Mircea Bubă.**

Tovarăşul meu mă împingea insistent de la spate.

— Deschide-i ochii, îmi şoptea. Eu şovăiam. De ce, m-am gîndit, nu face el lucrul acesta?

— Oricum, e un mort, i-am răspuns, îmi vine greu. N-a mai insistat. Ploaia luneca foşnind pe pînza cortului. Şi, curios, mi s-a părut că timpul curge numai afară, pe cînd în cortul nostru se oprise în loc, iar clipa se dilata la nesfîrşit.

De pe masă, în vecinătatea felinarului, imperturbabil, capul ne zîmbea străin şi potolit.

★

Toată ziua de ieri am fost mohorît; poate din cauza timpului mizerabil, poate din cauza oboselii. Cred că şi locurile în care ne aflam aveau o influenţă nefastă asupra nervilor mei. O lună de zile prin mlaştini... Şi ploile, şi ceaţa, noroaiele şi turbăriile tăcute şi triste, şi cerul acela pămîntiu, prăvălit peste întinderea de ape, şi liniştea sfîşiată doar de ţipete jalnice de păsări întîrziate în drumul lor spre sud... Stuful ce-ţi taie mîinile, cămaşa care se lipeşte udă de spate şi drumul pînă la bază interminabil... Toate acestea, zic, s-au sedimentat încet, cu grijă, în sufletul nostru, făcîndu-ne

viața acolo de nesuportat, obosindu-ne.

Poate de aceea cînd am găsit în turbărie acel corp greu și fibros ca un ghem n-am făcut altceva decît să-l luăm cu noi, neacordîndu-i în plus nici o altă atenție, cu toate că în configurația lui ceva mi-a atras atenția din primul moment. Ce anume nu mi-am putut lămuri atunci. Și apoi știam din experiență că o simplă rădăcină curioasă ca formă și îmbrăcată în materia aceea fibroasă poate trezi un interes nejustificat. Așa că ghemul a zăcut murdar și nebăgat în seamă pînă a doua zi seara.

Venisem ostenit ca de obicei și pe deasupra ud pînă la piele. Aprinsesem felinarul și începusem să mă dezbrac cînd privirea mi-a căzut asupra lui. Am tresărit atunci, căci umbrele adînci și negre, țesute de neregularitățile ghemului, desenau — pe atunci nu mi-a venit a crede — un craniu omenesc. Deși era nedeslușit, slab conturat; sau poate tocmai de aceea mi s-a părut groaznic. Nu sînt o fire prea imaginativă, dar în acel moment mi-am amintit de anumite lucruri care ne bîntuie unele nopți zbuciumate. A fost un moment de coșmar.

Toate acestea au durat doar o clipă, atît cît mi-a trebuit să-mi îndrept trupul, adică foarte puțin. Apoi am început să-l privesc cu interes, interes ce creștea pe măsură ce mă convingeam că într-adevăr înăuntrul său se află un cap de om, cu toate că unele aspecte, ca, de exemplu, nasul foarte subțire, terminat sub bărbie, precum și orbitele exagerat de mari și depărtate mă puseră imediat în încurcătură. Iar apoi mă încercă o teamă nouă, necunoscută mie pînă atunci, teamă în orice caz nejustificată.

Citisem despre mlaștinile din Tolund și de cadavrele atît de bine conservate scoase la iveală; cadavrele unor oameni morți cu veacuri în urmă.

Mă puteam gîndi la orice și chiar o făceam cînd am tresărit la glasul lui Sandu.

— N-aș fi crezut, îl auzii. M-am întors. Îl văzui oprit în ușă și privind fix la capul de pe masă. N-aș fi crezut, spuse din nou, și se apropie de mine.

— Parcă eu... îngînai. Cred totuși că e un simplu joc de forme, o întîmplare. Vedem noi îndată, dă-mi un cuțit, am rostit repede, revenindu-mi. Am luat decis ghemul, l-am sprijinit bine și atent, cu ajutorul cuțitului, l-am crestat în partea superioară, făcîndu-i o incizie adîncă de un deget. Apoi am apucat colțurile tăieturii și le-am răsfrînt. Fibrele învelișului nu-mi permiteau mai mult. Am apăsat, tăind mai adînc, pînă ce lama cuțitului fu stăvilită de ceva tare. Crucea am adîncit-o. Sandu urmărea atent operația. Palid, a apucat cu degetele colțurile de turbă și febril a început să le îndoaie în sensuri opuse. Sub învelișul fibros se ivi o calotă de un galben strident, însemnată cu o cruce de cuțitul meu.

Era ceva la care nu ne așteptam.

— Nu trebuie apăsat atît de tare, observă el. Îmi luă cuțitul și începu să răzuie cu migală toată materia aceea fibroasă, dezgolind sub ochii mei, încă neîncrezători, o calotă craniană acoperită cu piele galbenă, apoi fruntea pînă deasupra orbitelor. Pielea se înnegri puțin. Am îndepărtat felinarul. Restul învelișului se desprinse ușor, dezvelind orbitele acoperite de pleoape cît palma, despicate în patru și unite la mijloc, un nas ca o lamelă subțire, cu o mică valvulă

deasupra gurii de un format omenesc, dar de un desen straniu, urechi mari și sfîrtecate.

Cred că o reacție de repulsie îl determină deodată pe Sandu să-și retragă mîinile, scăpînd capul care se rostogoli huruind pe masă pînă ce pînza cortului îl opri cu fața întoarsă spre noi, cu turba încă nedezlipită total, atîrnîndu-i ca o barbă. O ureche i se rupse și căzu cu un plescăit la pămînt.

Totul fu împotriva nu numai a unor lucruri așteptate, ci împotriva tuturor lucrurilor acceptabile. Dialogul dintre noi și realitate se frînse. Să spun că am fost uluiți ar fi prea puțin. Dacă aș afirma că am fost revoltați și înfricoșați, aș fi poate mai aproape de adevăr. Nu vreau să analizez stările pe care ni le-a creat apariția aceea stranie. Ar fi destul de greu cred și pentru o minte înclinată către analiză.

Oricum, două voci răsunară în același timp în cortul nostru.

— E om!

— Nu e om!

Nici una nu afirma, nici una nu nega pe cealaltă, erau două întrebări.

Părerile au fost împărțite și contradictorii. Se poate trage deci concluzia că, dacă acel cap aparținea unei ființe necunoscute, era al unei ființe cel puțin bizare. A semăna ca un cap omenesc și a nu fi... Ceea ce vedeam real, palpabil, era și nu era om. Multe trăsături afirmau, dar la fel de multe contraziceau prima impresie, iar noi devenirăm atunci sediul unor furtuni ce mînau valuri de păreri între cele două maluri: e om, nu e om. Dacă nu era om, atunci ce altă ființă ar fi putut avea un asemenea cap? Nicăieri și niciodată n-am întîlnit ceva asemănător. Tovarășul meu privea vrăjit capul. Fața i se lumină și se întoarse către mine brusc. Mă apucă de braț și șopti rar, cu o voce tremurătoare:

— Să știi că nu e un pămîntean. Sînt sigur.

— Din altă lume!? am tresărit eu.

— Da, din alta. Apoi se repezi, apucă în mîini capul, îl rezemă pe peretele cortului, îl curăță într-o clipită cu mișcări îndemînatice de resturile de turbă și spuse repezit.

— Privește-l, convinge-te întîi că e om și după aceea vei spune la fel. Nu, nu te apropia, căci de aproape îți scapă tocmai esențialul: expresia. Privește, a murit fericit.

Și, zicînd acestea, Sandu apucă brusc cu stînga creștetul capului și, sprijinindu-i bărbia cu dreapta, făcu să cadă toată lumina pe fața misterioasă. Și abia atunci am văzut că pe ea era întipărit un zîmbet. Dar ce zîmbet! Un zîmbet șters, o umbră de zîmbet, un zîmbet pierdut, doar spuma unor oceane ascunse de fericire. Era zîmbetul care destinde orice fibră, care relaxează orice mușchi, care închide ochii venind ca o încoronare atunci cînd toate dorințele îți sînt împlinite. Și mi s-a părut atunci că e viu. Părea viu tocmai pentru că fața lui păstrase acea geometrizare subtilă a vieții interioare, era opera spiritului.

— Asta, vezi tu, asta înseamnă inteligență.

Sandu își venise cel dintîi în fire din zăpăceala produsă de apariția acestui craniu neobișnuit și, cum era înzestrat cu o pătrunzătoare intuiție, și-a dat seama de faptul care mie abia acum îmi devenise limpede. Era capul unei ființe cugetătoare și nefiind pămîntean...

Temîndu-se să nu fie o nălucire, ne-am plimbat degetele pe fața lui netedă și rece. Cînd mîinile ni s-au atins am tresărit. Apoi ne-am privit unul pe altul parcă pentru prima oară. Tovarășul meu schiță un surîs.

— Din cauza concentrării, zise.

Acum stătea în spatele meu și voia să-i desfacă pleoapele, să-i vadă ochii și mi s-a părut atunci că dorința lui e marcată parcă prea mult de interesul omului de știință. Dar aceasta era și dorința mea. Și văzînd că ezit, Sandu își luă inima în dinți și încercă să împingă spre extremități cele patru pleoape cartilaginoase, reușind fără mare greutate. Ele lunecară, lăsîndu-ne însă dezamăgiți în fața unui amestec vișiniu cu reflexe sticloase. Nu ne așteptam ca ochiul celălalt să fie nevătămat. De aceea l-am deschis fără mare emoție, iar cînd pleoapele se desfăcură puțin, un licăr răsări printre ele. Am adus felinarul mai aproape și atunci o fulgerare lăuntrică trecu învăluind pupila enormă, apoi se stinse. Am căutat poziția în care felinarul producea acel licăr și am găsit-o cu satisfacție. Sandu se apropie de cap și îmi spuse că în interiorul ochiului vede o imagine. Apoi a întărit cele spuse. În ochi, pe retină, era întipărit un ținut bizar. Neîncrezător, l-am rugat să nu se înșele. El îmi ceru însă să deplasez felinarul mai sus și-mi dădu detalii.

După spusele lui, priveliștea era a unei liziere de un verde crud, cu arbori uriași. În aer erau încremenite niște păsări. Din anumite motive deducea că se încăieraseră. Se încăieraseră poate pentru un stîrv cocoșat, descărnat parțial, ce zăcea în apropiere. Spre marginii imaginea se estompa, pentru ca mai apoi să se șteargă total, totuși într-o latură deslușea altceva, o siluetă ce sugera vag un om. Era însă mult prea în umbră. Cum stăteam în spatele lui, am putut observa că se uita în ochi din partea lui dreaptă, aceasta fiind poziția de care ne cramponasem pentru a nu pierde prima imagine. Am deplasat felinarul de la dreapta spre stînga și l-am întrebat dacă vede ceva nou. El însă își trase brusc capul și, uitîndu-se la mine fix, spuse :

— La marginea pădurii e un om fosil sau așa ceva. Apoi se concentră iar asupra imaginii. Aceasta însă dispăruse, căci eu, izbit de cele relatate, mișcasem felinarul. Am căutat din nou poziția și cînd am găsit-o Sandu mă strînse de mîna liberă cu o neobișnuită putere.

— Da, e un om fosil, iar în stînga ceva ce strălucește. Cu toate că am deplasat felinarul, el nu mai văzu nimic, din cauza încordării ochii îi lăcrimau. Sînt uluit, mai zise, uită-te și tu. Îmi luă felinarul.

După cîteva licăriri fugare, imaginea a apărut. Era într-adevăr marginea unei păduri abundente, cu ierburi mari la poale ca un început de savană. Imaginea se deplasa spre stînga, după cum Sandu deplasa felinarul. Apărură și păsările, și hoitul, și acel om preistoric ce tîra după el o ramură uriașă plină de cuiburi sau de știu eu mai ce... Imaginea era izbitor de veridică, iar detaliile excepțional conturate încît era evidentă atitudinea lui șovăitoare. Se uita fix la mine și am crezut la un moment dat că va scoate un strigăt gutural și va dispărea în desiș.

Felinarul se mișca spre stînga și imaginea se deplasă, astfel

că în curînd el se pierdu în dreapta și corpul acela strălucitor despre care pomenise Sandu se ivi în întregime.

Era o navă cosmică frîntă, prăvălită peste picioroangele ei enorme. De la rachetă spre mine, prin iarba înaltă era un culoar îngust. Neîndoios că pe acolo se tîrîse cineva și acela fusese omul nostru, ca să fiu complet, cerul era senin, iar soarele după strălucire era la răsărit.

Vreme de un ceas am privit cu rîndul, descoperind noi detalii,dar principalul e ceea ce v-am povestit. Vărul meu a tras cele patru pleoape peste ochiul întreg, apoi peste celălalt, a învelit capul cu o pînză, luată de la unul dintre cele două paturi și l-a pus în rucsac. A agățat rucsacul într-un cui din parul central, și-a aprins o țigară, s-a rezemat cu spatele de masă și, trăgînd un fum lung, spuse :

— Atunci cînd ochiul este excitat, pe retină se formează imaginea excitantă, o fotografie organică a realității. Grație creierului, aceasta devine inteligibilă, interpretabilă. O construcție specială a unui sistem nervos central ar putea păstra imaginea pe retină și în creier chiar dacă ar interveni alți factori perturbatori, de exemplu o altă imagine. Construcția asta specială ar trebui să posede un sistem care în automatică se numește sistem de blocaj. Acesta ar putea fi anulat la voie.

Capul făpturii acesteia extraterestre poseda un asemenea sistem de blocaj care a fixat ultimele imagini văzute pe retină. Fiindcă omul căruia i-a aparținut a murit, sistemul de blocaj n-a mai fost anulat. Sandu se întoarse spre mine, care-l ascultam de pe marginea patului. Tot ce-am văzut noi e ultima lui reprezentare a .realității. Înțelegi ?

De aceasta eram convins. Că fusese înzestrat cu acea extraordinară facultate nu-mi rămînea decît să-l cred pe Sandu. În fond și el făcea doar o presupunere pentru a-și explica strania imagine remanentă.

Am stins felinarul și ne-am culcat. Eram neliniștit. Aveam senzația pe care ți-o dă un lucru neterminat. Ceva mă irita.

Curios era că nu mă frămînta atît acel craniu cu toată senzaționala-i apariție, ci altceva : zîmbetul. Omul acela murise, dar murise. De ce ? Ce poate fi mai rău decît moartea și totuși, și totuși...

Zîmbetul lui pe cît era de imaterial, pe atît era de expresiv, aș putea spune elocvent chiar. Însă era în el, în afară de relaxarea supremă, și ceva greu de definit.

Chipul uman poate exprima foarte multe... Un zîmbet, un rictus, cîte nuanțe nu pot avea. Și fiecăreia nu-i exclus, cred, să-i corespundă situații precise. Greutatea însă intervine abia atunci cînd vrei să le explicitezi ; îți dai seama că la un moment dat ceva îți scapă, reproducerea pe care vrei s-o faci în cuvinte iese schiloadă, falsă, mincinoasă și încerci din nou, și iar, concentrîndu-te în așa măsură încît pînă la urmă retrăiești situația, te transpui.

Zîmbetul îmi persista în memorie și mă irita ; tocmai pentru că nu-l puteam îngloba în sfera explicitării. De aceea, fără voia mea, situația mă ținea treaz.

Priveam din ce în ce mai neliniștit la imaginea virtuală a zîmbetului. O stranie tulburare mă cuprindea, căci simțeam cum cineva nelămurit mi se substituie.

Și deodată o pierdere treptată a sensibilității trupului, ca în narcoză, apoi dizolvarea, apoi singurătatea unor spații fără limite, apoi din neant Pămîntul, apoi, înainte de a muri, omul acela fosil.

Și peste toate, un zîmbet. Infinitului, nemuririi, un zîmbet...

Apoi din nou trupul mi se reînchegă deodată. De data aceasta ușurat, ca descărcat de o povară.

Înțelesesem.

M-am răsucit, căutîndu-mi tovarășul. În lumina difuză a dimineții am descoperit că pe chipul său era întipărit un surîs. Zîmbetul acela.

ANTICIPAȚIA ROMÂNEASCĂ PESTE HOTARE

UN ÎNALT NIVEL

Literatura științifico-fantastică publicată în țara noastră se bucură de o apreciere tot mai mare peste hotare. Recent „Quarber Merkur", care apare în Austria, sub redacția lui Franz Rottensteiner, se ocupă pe larg de realizările noastre din acest domeniu.

În editorialul publicației se afirmă cu hotărîre : „...Am toate motivele să cred că atît nivelul literaturii științifico-fantastice publicate în România cît și nivelul la care se discută despre ea sînt extrem de ridicate". „Din păcate —, se arată în continuare —, nu s-a găsit încă un editor îndrăzneț care să ne facă cunoștință mai îndeaproape cu fascinanta literatură științifico-fantastică românească".

Pe ce se bazează aceste afirmații ?

Cum de s-a stîrnit deodată acest interes deosebit ? Foarte simplu. În 1968, redacția revistei „Rumänischen Rundschau", care apare la București, a publicat un număr închinat literaturii științifico-fantastice românești. Și iată, ecoul stîrnit de această inițiativă depășește toate așteptările iubitorilor genului din țara noastră. „Quarber Merkur" a preluat în întregime și a reprodus amplul articol al lui Ion Hobana, Panorama literaturii științifico-fantastice românești, *considerîndu-l „un articol excelent".*

Analizînd povestirile și fragmentele de roman publicate în „Rumänischen Rundschau", „Quarber Merkur" trage concluzia că „există o literatură științifico-fantastică românească de un calibru foarte serios". De o apreciere deosebită se bucură mai ales povestirile Broasca *de* Vladimir Colin, Soarele portocaliu *de* Camil Baciu *și fragmentul romanului* Omul și năluca *de* Adrian Rogoz.

„Quarber Merkur" ajunge la concluzia că literatura științifico-fantastică românească a ajuns la un asemenea nivel încît merită o atenție deosebită.

Încă un îndemn pentru scriitorii noștri de a ne oferi lucrări cît mai izbutite, dar și o obligație.

V. BOCȘANU

J.L. BORGES

În această lună Jorge Luis Borges împlinește 70 de ani. Se și poate vorbi despre o mică bibliografie a traducerilor în românește a operei marelui scriitor argentinian. O dăm, fiind convinși că va fi de folos tuturor iubitorilor de fantastic :

— **Aleful,** trad. de Valeriu Cerna („Viața românească" nr. 7/1966, p. 77—83).

— **Martorul, Captivul, Sfîrșitul, Cerberul, Himera, Aripile, Boa a qu,** texte din „Antologia personal" și din „Manual de zoologie fantastică", traduse și comentate de Darie Novăceanu („Gazeta literară" nr. 31, 3 august 1967).

— **Nemuritorul, Căutările lui Averroes, Povestea războinicului și a captivei, Ruinele circulare, Mortul, Biografia lui Tadeo Isidoro Cruz, Scriptura zeului, Borges și eu,** traduse de Cristina Isbășescu ; nuvelele sînt însoțite de fragmente din convorbirile lui Georges Charbonnier cu J. L. Borges, traduse de Alexandru Baciu, de amintiri ale Victoriei Ocampo, traduse de I. Igiroșianu, și de articolul lui Ștefan Augustin Doinaș „J. L. B. sau gîlceava cărturarului cu lumea" („Secolul 20" nr. 9/1967, p. 57-116).

— **Așteptarea** și **Lunga așteptare a lui Tai an** (ultima po-

vestire în colaborare cu Adolfo Bioy Casares), traduse de Cristina Isbășescu („Secolul 20“, nr. 7/1968, p. 77—100).

— **Moartea și busola**, tradusă de Irina Runcan („Secolul 20“ nr. 12/1968, p. 51—59).

— **Plăsmuitorul**, traducere de Cireșica Dimitriu, și poeziile **O curte, Elegia** și **Unei monede**, traduse de Ana Șoimulescu și Aurelia Batal („Cronica“ din 14.XII 1968).

— **Parabola palatului**, în românește de M. Barcan („Amfiteatru“ nr. 2 (38), febr. 1969, p. 32.)

— **Funes sau omul cu memoria perfectă**, în românește de Cristina Isbășescu ; cu o biografie pe care A. Rogoz o consacră lui J. L. B. (Colecția „Povestiri științifico-fantastice“ nr. 345/aprilie 1969).

— Despre marele scriitor argentinian găsim următoarele referințe sau studii : Francisc Păcurariu trece de la rîndurile neaderente și mai mult decît translucide din 1965 („Introducere în literatura Americii Latine“, E.L.U., p. 281—283) la paginile nuanțate și pătrunzătoare din 1968 („Profiluri hispano-americane contemporane“, capitolul „J. L. B. sau sensul ficțiunii“, E.L.U., p. 168—182) ; o notă privitoare la un articol al lui John Updike („Viața românească“ nr. 5/1966, p. 182) ; articolul lui Ov. S. Crohmălniceanu despre un nou tip de fantastic, **insolitul**, în care ar intra povestirile unor Borges, Lovecraft, Buzatti, Lem, Ray („Viața românească“ nr. 7/1966, p. 120 și urm.) ; o remarcabilă prezentare a **Ficțiuni**-lor lui J. L. Borges semnată de Mihai Ungureanu („Amfiteatru“, iulie 1967, p. 312—313).

Serialul nostru „De la Icar la cuceritorii Lunii“ continuă în numărul viitor cu prezentarea ilustrului savant român E. Carafoli, președintele Federației Internaționale de Astronautică, precum și cu o trecere în revistă a tuturor congreselor F.I.A.

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii“

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Citiţi în numărul viitor al colecţiei scenariul cinematografic

CURSĂ ÎN VID

de
ADRIAN ROGOZ
şi
GHEORGHE SĂSĂRMAN

● AUGUST 1969

PREŢUL 1 LEU | 41007